

Alhambra-Annaler

Jeg skrev engang et digt om den fornemmelse jeg får hver gang jeg går ned ad gaden, ned ad en hvilken som helst forbandet gade, nemlig at 'bag hvert eneste vindue findes der en historie', den historie alt levet liv afsætter.

Ligesom der findes en historie bag hvert eneste af byens tituisinder af vinduer er der også en bag hver eneste gade — alene dens navn.

Forrige gang jeg bærede disse spalter med mit ydmyge nærvær (som afdøde og dybt begærede W. C. Fields sagde) beredtede jeg om, hvortledes jeg var flyttet hjem til Vesterbro/Frederiksberg-distriktet. For at være helt præcis: Jeg er flyttet ind på Al-

hambrevej (1826 V.), og her har jeg til min skræk og studsen konstateret, at flere af de faste beboere end ikke ved hvorfor deres vej hedder sådan.

Hvorfor jeg nu gerne vil fortælle baggrunden for Alhambra-vejs navn — en smuk gammel københavner-story.

Historien handler om Georg Carstensen, sidste århundredes svar på Muhammad Ali

(eller måske snarere Walt Disney) i dansk show-biz. Carstensen huskes nu til dags hovedsagelig for at have skabt Tivoli — 'Kjøbenhavns Sommer-Tivoli', som det vist stadig officielt hedder. (Mange vil huske tredivernes velbrugte petit-jour. Nalisticke syno-

nym for Tivoli: 'Carstensen gamle have'. Carstensen havde en stor drøm, hjembragt efter bl. a. studier i Paris og New York, om en enorm dansk forlystelsespark. Det kneb gevaldigt med at få bevillings-ansøgningen igennem de besluttede myndigheder, og som god amerikaner-dansker — om end født i Algeriet — gik Carstensen direkte til toppen, Christian VIII, og ham overtalte han til at give sig den nødvendige tilladelse, efter sit gende med det slående argument: 'Når folket mere sig glemmer det at politisere'.

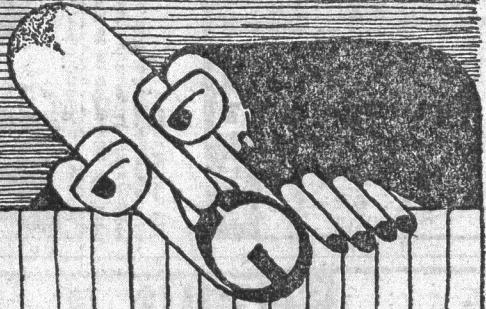
Så vidt, så godt. I 1843 åbnede Carstensen Tivoli, og det var en instant succes. Men han ragede uklar med selskabets bestyrelse, i 1846 inddrog man hans hyre, og i 1851 rejste han skuffet — undskyldt: 'frusteret' — til De Vestindiske Øer.

I 1855 kom han tilbage til København, hvor hans Tivoli stod som det har gjort lige siden, og da han ville aflægge et besøg i sin egen virkeliggjorte vision blev han nægtet gratis adgang af en kontrollør, som han i sin tid selv havde ansat.

Fanden med den femogtyveøre, men Carstensen blev såret — såret som en ung forelsket kronhjort i løbetid. Han svor hævn. Og hans hævn skulle være en ny forlystelsespark, som kunne slå Tivoli ud.

Han købte fem tønder land på det stykke der i dag går mellem Gl. Kongevej og Frederiksberg Alle, på området fra Værnedamsvej mod det nuværende Alhambravej, og her forsøgte han med egne ord 'at forskaftte Kjøbenhavn og dens nærmeste Omegn en virkelig forældende Forlystelsespark', en park i spansk-maurisk stil med koncertsal, teater, galleri, cirkus og spadserestier med kulørte lamper

Alhambravej

Tegning Peder Nyman

og fyrværkeri. Alhambra, som havnen hed — taget fra maurernes klassiske slot i Granada og betydende, på arabisk, 'Den røde fæstning' — skulle sige spar to til Tivoli og virkeliggjorte tingene på plads.

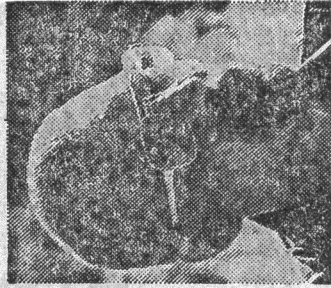
Men Carstensen nåede aldrig at se Alhambra. Han døde i januar 1857, og først i august samme år åbnede haven til tretten (!) dårlige sæsoner der endte med en lukning i 1870 — en lukning, der sandsynligvis skyldtes dels at Carstensen ikke selv havde kunnet tage hånd i hank, dels at haven dengang lå 'for langt ude' fra byen, så langt ude at der ingen gadelygter var, men derimod dybe grøfter lange vejene.

Bevares, Carstensen havde kendt fiaskoen før — f. eks. Casino, hans fornemme 'Vinter-Tivoli' i Amaliegade. Men Alhambra var hans sidste trodsige livsdrøm, den ærger-

rige — og egocentriske — kunstners forsøg på at slå igen og ødelægge sit eget tidligere værk. Georg Carstensen ville ikke bøje sig. En kunstner slår altid igen, selv om han så dør undervejs. Utzon og Sydney. Dreyer og Danmark.

Det eneste der blev tilbage af Alhambra var navnet Alhambravej, det eneste monument for en stor pioner i dansk show-biz og hans største drøm — mens hans næststørste drøm stadig trækker turister til år efter år.

Det synes jeg er en smuk og lærerig historie. Og går man videre op ad enten Gl. Kongevej eller Frederiksberg Alle, så tør man nok sige den sættes i relief. De næste tre sidegader er 3-M mærkede: Mynstersvej, Martensens Alle og Madvigs Alle. Og deres historie er mildt sagt en anden, en historie om mennesker der både var tæmmede og lod sig

Dan Turèll i byen

tæmme og ikke pludselig fik vilde planer om forlystelsesparker i maurisk stil.

Tværtimod: Jacob Peter Mynter (1775—1854) var biskop på Sjælland og en af de sidste paver i dansk religion, stærkt kritiseret af Søren Kierkegaard. Hans Lassen Martensen (1808—1884) var hans efterfølger i jobbet og lige så dogmatisk dum-stædig i sin fastholden ved staskiens enestående ufejlbarlige rethaveri. Og Johan Nicolai Madvig (1804—1886) var professor i klassiske sprog og skolelær, og han skrev bl. a. 'Latinsk Sprogslære' og 'Græsk Ordforholdslære' og var Niels Matthiassen i 1848—51.

De to første huskes mest i dag, fordi de gav Kierkegaard stof til velformede særkasser. Den sidste huskes mest som en mareridt for skolebørn af alle aldre.

Så meget mere velisnet være Carstensen for hans gøleriske galstab. For som der stod i gamle dage over professor Tribinis telt på Dye-

Af Gøglerblood i Fjellebod blev Kursten skabt og har sin Rod.

HAITI

KUNST:
OVER 200 VÆRKER
AF 29 HAITI KUNSTNERE
indtil 29. okt.

REJSER:
3 DAGE I NEW YORK
OG 12 DAGE
PÅ HAITI
FRA KR. 4990.-

ITS rejsebureau

STRANDVEJEN 114
2900 HELLERUP
TLF. (01) 62 30 71

KUNSTREJSER:
JUL OG NYTÅR PÅ HAITI, BESOG KUNSTNERE m. v.
3 DAGE I NEW YORK, 18 DAGE PÅ HAITI.
REJSELEDER: KUNSTHANDLER JØRGEN BECHMANN.
Afrejse 16/12. Meget begrænset deltagertal.